

בבית המשפט העליון

ע"א 2124/23

לפני: כבוד הרשמת ליאור משאלי שלומאי

המערערים: 1. שגב התורה והצדקה
2. יוסף נדב לוי

נגד

המשיבה: חברת בנק הדואר בע"מ

**בקשה מיום 19.3.2023 לסילוק על הסף; תשובת
המערערים מיום 27.3.2023 ובקשתם להארכת
מועד; תשובת המשיבה מיום 29.3.2023**

פסק-דין

1. הערעור שבכותרת, שהוגש ביום 14.3.2023, מופנה כנגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' וינוגרד) בת"א 48292-08-22 מיום 8.1.2023 (להלן: פסק הדין).

רקע

2. בתמצית יצוין כי המערערים הגישו לבית המשפט המחוזי תביעה למתן צו עשה שיורה למשיבה, חברת בנק הדואר בע"מ, להעביר למערערת 1 (להלן: העמותה) מסמכים הכוללים מידע על חשבון הבנק שניהלה בבנק הדואר. התביעה הוגשה לאחר שהמשיבה התנתה את מסירת המידע והמסמכים בכך שמורשי החתימה החדשים מטעם העמותה יתייצבו פיזית באחד מסניפי בנק הדואר לצורך עריכת שיחת "הכר את הלקוח". המערערים טענו כי אין בסיס לדרישה זו בדין, וכי אין לאכוף על מורשי החתימה או מי

מהם את החובה להגיע פיזית לאחד מסניפי בנק הדואר ולהזדהות. המשיבה טענה בתשובה לכך כי העמותה ביקשה לקבל את המסמכים הנוגעים לחשבון לאחר שביקשה לבצע שינוי במורשי החתימה, וכי בשיחות טלפוניות שנערכו עם מורשי החתימה שצירופם התבקש, עלו "תמרורי אזהרה" אשר הובילו להחלטת המשיבה להפנות את נציגי העמותה לזיהוי בפני פקיד, חלף הזיהוי הטלפוני.

3. בית המשפט המחוזי דחה את התביעה, וקבע כי משעה שכלב המשיבה התעוררו חשדות בנוגע לזהות הפונים אליה ולטיב הקשר בינם לבין העמותה, הסירוב להעמיד לידי הנציגים הנטענים את המידע באופן מקוון או באמצעות הדואר – היה מוצדק.

4, הערעור דנא מופנה, כאמור, כלפי פסק הדין. בפתח הודעת הערעור נטען כי פסק הדין הומצא למערערים ביום 16.1.2023.

הבקשה לסילוק הערעור על הסף

5. ביום 19.3.2023 הגישה המשיבה בקשה לסילוק הערעור על הסף מחמת איחור בהגשתו. בבקשה נטען כי פסק הדין הומצא למערער 2 (להלן: המערער), אשר אף טען בשם העמותה בבית המשפט קמא, ביום שבו ניתן פסק הדין באמצעות "הודעה באתר", וכי באתר "נט המשפט" אף מתועדת צפיית המערער בפסק הדין ביום 8.1.2023 בשעה 12:33. עוד נטען בבקשה כי המערער ייצג את העמותה בבית המשפט קמא, ומשכך יש לייחס את המצאת פסק הדין למערער ואת ידיעתו על אודותיו אף לעמותה. במצב דברים זה, כך נטען, המועד האחרון להגשת הערעור חלף ביום 9.3.2023, ומשכך יש להורות על מחיקת הערעור שהוגש באיחור של חמישה ימים.

6. בתשובת המערערים נטענו שלוש טענות עיקריות: הראשונה, מתייחסת להמצאת פסק הדין למערער ולדיעתו על מתן פסק הדין. בהקשר זה נטען כי חרף התייעוד המופיע באתר נט המשפט "המערער לא קיבל כל הודעת מייל, ככל הנראה עקב תקלה", וכי "אומנם המערער ניסה לצפות בפסק הדין במערכת 'נט המשפט' (נספח 2 בבקשה), אולם ללא הצלחה". המערערים מוסיפים כי רק ביום 16.1.2023 הצליח המערער, בסיוע מזכירות בית המשפט המחוזי, לקבל את פסק הדין על ידי הגעתו הפיזית למזכירות בית המשפט.

הטענה השנייה בפי המערערים נוגעת להמצאת הערעור לעמותה ולדיעתה על פסק הדין. בהקשר זה נטען כי אין לייחס את ההמצאה למערער ואת ידיעתו על פסק הדין

לעמותה, ומכל מקום המשיבה מושתקת מלהעלות טענה זו לנוכח עמדתה המהותית בסכסוך בין הצדדים שלפיה המערער אינו רשאי לייצג את העמותה. כן נטען כי העמותה לא הסמיכה את המערער לקבל כתבי טענות בשמה.

טענתם השלישית והחלופית של המערערים היא כי ככל שיידחו טענותיהם בדבר מועד ההמצאה והידיעה שלהם על פסק הדין, הרי שיש להאריך את מועד הגשת הערעור בדיעבד עד למועד הגשתו בפועל. בעניין זה טענו המערערים כי הגשת הערעור באיחור נבעה מכך שהמערער נחבל ברגלו ונבצר ממנו לצאת מן הבית וללכת במשך שבועיים. לשם תמיכה בטענה זו, צורף אישור מחלה מיום 28.2.2023 עד ליום 13.3.2023.

המערערים מוסיפים כי למשיבה לא ייגרם כל נזק אם תינתן הארכת המועד המבוקשת וכי סיכויי ההליך גבוהים.

7. המשיבה השיבה לבקשה החלופית מטעם המערערים להארכת מועד, וטענה כי דינה להידחות. לטענת המשיבה בקשה זו הוגשה בדיעבד ובחוסר תום לב, רק לאחר שהוגשה הבקשה לסילוק הערעור על הסף, ויש לדחותה מטעם זה בלבד. כן נטען כי בבקשה לא הובהר מדוע נבצר מן המערער להגיש את הערעור באמצעות שליח, ומשום כך היא אינה כוללת טעמים מיוחדים המצדיקים להיעתר לה. לבסוף נטען כי סיכויי הערעור נמוכים.

8. לאחר העיון בטענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה לסילוק הערעור על הסף להתקבל, ודין הבקשה החלופית מטעם המערערים למתן ארכה להגשת ערעור להידחות – כמפורט להלן.

המצאת פסק הדין למערער 2 והחלת כלל הידיעה בעניינו

9. כידוע, בדין הישראלי הכלל הוא כי מניין הימים להגשת הליך ערעורי על החלטה שיפוטית מתחיל ממועד המצאתה לידי בעל הדין המערער ("כלל ההמצאה"). אחת מדרכי ההמצאה על-פי הדין היא באמצעות מנגנון של "הודעה באתר", במסגרתו נשלחת הודעה בדבר מתן פסק הדין, בצירוף קישור לפסק הדין עצמו, לתיבת הדואר של עורך הדין המייצג את בעל הדין או של בעל הדין שאינו מיוצג ואשר מסר כתובת דואר אלקטרוני לשם כך (ראו: תקנה 161(1) ותקנה 162(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: התקנות); בש"א 8839/18 כהן נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול"), פסקאות 8-9 (19.12.2018); בע"מ 5381/19 פלוני נ' פלונית, פסקה

3 (28.11.2019); ע"א 3098/22 סרוגו נ' דותן (22.6.2022). לצד האמור, נקבע כי באפשרותו של בעל דין להוכיח כי לא נשלחה לו הודעה במנגנון "הודעה באתר" באמצעות הגשת תצהיר (ראו: תקנה 161(1)(ה) לתקנות; רע"א 1153/20 פלונית נ' מכבי שירותי בריאות, פסקה 4 (30.4.2020) (להלן: עניין מכבי)). בהקשר זה הודגש כי אין די בהגשת תצהיר כאמור כדי להביא לקביעה אוטומטית שלפיה ההחלטה השיפוטית לא הומצאה, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט (ראו: עניין מכבי, פסקה 8; בש"א 6155/19 פלוני נ' פלוני, פסקה 6 (16.6.2020)).

10. ברבות השנים, פותח בפסיקה כלל "הידיעה" כחריג ל"כלל ההמצאה" האמור, ולפיו במצבים חריגים, שבהם אין ספק כי החלטה שיפוטית הובאה לידיעת בעל דין אף על פי שלא הומצאה לו כדין, מניין הימים להגשת הליך ערעורי יתחיל מיום הידיעה על ההחלטה השיפוטית. בהמשך לכך, נפסק עוד כי בנסיבות שבהן קיים תיעוד במערכת "נט-המשפט" בדבר צפייה יזומה בהחלטה, הנטל להוכיח כי אין מקום להחיל את חריג הידיעה על-פני כלל ההמצאה יוטל על בעל הדין שתועד כמי שצפה באופן יזום בהחלטה השיפוטית (ראו: רע"א 6648/20 גבעון נ' ון אמדן (21.12.2020) (להלן: עניין גבעון)).

11. בהקשר זה הודגש כי אמנם אין מקום לנהל "משפט זוטא" בעניין הוכחת אי-הידיעה, ואולם, בעל הדין שעליו מוטל נטל ההוכחה יידרש לספק הסברים מפורטים ונימוקים משכנעים, הכוללים אסמכתאות מתאימות, על-מנת לעמוד בנטל האמור (ראו: עניין גבעון, פסקה 20; בע"מ 7708/22 פלונית נ' פלוני (15.1.2023); רע"א 141/23 ברנר נ' סאני תקשורת בע"מ (7.3.2023), והשוו: עניין מכבי, פסקה 8).

12. בענייננו, עיון במערכת "נט-המשפט" מעלה כי ספק אם פסק הדין הומצא למערער כדין, שכן אין תיעוד המתייחס ל"תאריך מסירה" ול"מצב מסירה" בענייננו. ואולם, במערכת "נט המשפט" מתועדת צפייה של המערער בפסק הדין ביום 8.1.2023 בשעה 12:33. במצב דברים זה, כאמור, יש להחיל את "חריג הידיעה", אלא אם יוכח כי אין להחיל את החריג האמור על-ידי בעל הדין שתועד כמי שצפה באופן יזום בהחלטה, ובענייננו – המערער.

13. לאחר שעיינתי בתצהיר המערער בנדון, לא שוכנעתי כי הוא הרים את הנטל המוטל עליו לשכנע כי אין להחיל בענייננו את חריג הידיעה. בתצהיר (וכן בתשובת המערערים) נטען באופן כללי בלבד כי המערער ניסה אמנם לצפות בפסק הדין במערכת "נט המשפט" אך ללא הצלחה. בהקשר זה לא הובהר מדוע המתין המערער 8 ימים עד לקבלת פסק הדין לידי (באמצעות הגעה פיזית, לדבריו, למזכירות בית המשפט המחוזי)

(ראו והשוו: בש"א 392/22 טורנר נ' עמידר, החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ, פסקה 6 (27.3.2022)). כמו כן, לא הובהר האם נקט אמצעים אחרים לעיין בפסק הדין ומדוע אלה לא צלחו. ממילא אף לא צורפה כל אסמכתא התומכת בטענה זו.

14. בנסיבות אלה, איני סבורה כי המערער הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח כי לא ידע על פסק הדין כבר ביום 8.1.2023, וכי אין להחיל בעניינו את חריג הידיעה.

המצאת פסק הדין לעמותה והחלת כלל הידיעה בעניינה

15. טענתם הנוספת של המערערים היא כי אין לייחס לעמותה ידיעה על אודות מתן פסק הדין, שכן המערער לא הוסמך לקבל כתבי טענות בשמה. אין בידי לקבל טענה זו, וזאת לנוכח האמור בפסקה 4 לפסק הדין קמא: "לדיון שהתקיים היום התייצב התובע 2 [המערער], שטען בשם העמותה. לצורך הדיון להלן אניח כי יש לתובע 2 [המערער] זכות עמידה, וכי המסמך שהגיש ביום 2.1.2023 אכן מאפשר לו לייצג את העמותה". דברים ברורים אלה מדברים בעד עצמם – המערער הגיש לבית המשפט קמא מסמך שלגביו נטען כי ממנו עולה שהוא רשאי לייצג את העמותה, ולצורך הדיון בית המשפט המחוזי הניח כי הוא אכן רשאי לייצגה. במצב דברים זה, מובן כי המערערים הם אלה שמושתקים מלהעלות טענה שלפיה המערער אינו מייצג את העמותה בהליך ואינו מוסמך לקבל כתבי טענות בשמה.

16. בשים לב לאמור, אני סבורה כי יש לייחס את ידיעתו של המערער על פסק הדין אף לעמותה, ומשכך יש לקבוע כי המערערים ידעו על פסק הדין כבר ביום 8.1.2023, ועל כן המועד האחרון להגשת הערעור חלף ביום 9.3.2023. לפיכך, הערעור, אשר הוגש ביום 14.3.2023 הוגש באיחור של חמישה ימים.

17. כזכור, המערערים טענו טענה חלופית בתשובתם לבקשת הסילוק על הסף, ובמסגרתה ביקשו כי תינתן להם הארכת מועד בדיעבד בשל נסיבותיו הרפואיות של המערער. בטענה זו אדון להלן.

בקשתם החלופית של המערערים להארכת מועד

18. לטענת המערערים, המערער נחבל ברגלו בתקופה הרלוונטית להגשת הערעור, ובעקבות כך נבצר ממנו לצאת מביתו למעט יציאות ספורות לשם קבלת טיפול רפואי.

19. איני סבורה כי בקשתם החלופית של המערערים מעלה "טעם מיוחד" המצדיק מתן הארכת מועד בדיעבד להגשת הערעור. טענתם של המערערים שלפיה חבלתו של המערער מנעה את הגשת הערעור במועד נטענה באופן כללי ולקוני, והועלתה לראשונה רק לאחר שהמשיבה הגישה בקשה לסילוק הערעור על הסף. כמו כן, לטענת המערערים עצמם הערעור היה מוכן להגשה מספר ימים לפני הגשתו בפועל (פסקה 13 לתשובת המערערים לבקשה לסילוק הערעור על הסף), כך שהמערער לא היה מנוע מלעבוד או לנהל את ענייניו במהלך תקופת מחלתו. כשים לב לאמור, לא הובהר במסגרת טענות המערערים מדוע הם לא נעזרו בשליח או באדם אחר מטעם העמותה לשם הגשת הערעור במועד, ומדוע לא הוגשה, לכל הפחות, בקשה להארכת מועד על-ידי שליח מטעם המערערים טרם חלוף המועד להגשת הערעור והתגבשות אינטרס הסתמכות על סופיות הדיון בקרב המשיבה.

20. בנסיבות אלה, לא ראיתי להיעתר לבקשת המערערים למתן הארכת מועד להגשת הערעור, ודין הערעור להיות מסולק על הסף בשל איחור בהגשתו.

21. הערעור נמחק בזאת.

המערערים יישאו בהוצאות המשיבה בסך 2,000 ש"ח.

ניתן היום, כ"ז בניסן התשפ"ג (18.4.2023).

ליאור משאלי שלומאי

ר ש מ ת